

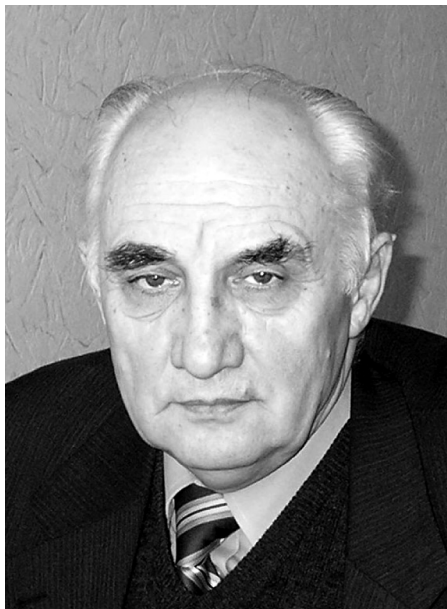
Попович Олександр Сергійович (до 70-річчя від дня народження)

Відомому українському вченому, наукознавцю та організатору науки, виповнилося 70 років. Він народився 21 серпня 1939 р. у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області. У 1962 р. після закінчення радіофізичного факультету Київського державного університету ім. Тараса Шевченка (кафедра фізичної електроніки) працював в Інституті фізики, а потім в Інституті ядерних досліджень АН України, де займався проблемами дифузії плазми в магнітному полі та впливом на неї плазмових нестійкостей. У 1971 р. отримав науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, захистивши дисертацію на тему “Дослідження стійкості та дифузії плазми, обмеженої електропровідними стінками”.

У 1972—1991 рр. О.С.Попович на науково-організаційній роботі у відділах науки і навчальних закладів ЦК Компартії України та ЦК КПРС, продовжуючи працювати в Інституті ядерних досліджень на громадських засадах. Його діяльність у цей період залишила помітний слід в організаційних інноваціях науки.

Після двох років праці провідним науковим співробітником Інституту фізики НАН України на початку 1990-х років очолював відділ координації роботи наукових організацій міста Києва, головне управління Міністерства науки і технологій, був науковим консультантом Президента України. У ці важкі для наукової системи України роки його діяльність була спрямована на пошук та реалізацію шляхів збереження та мобілізації наукового потенціалу країни в нових умовах.

З 2000 р. працює в Центрі досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України завідувачем міжгалузевої лабораторії з про-

блем формування та реалізації науково-технологічної політики. Свій досвід організатора науки і здібності дослідника він спрямував на удосконалення правової бази науки, формування ефективної науково-технологічної та інноваційної політики держави, розвиток системи прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку України. У 2006 р. захистив докторську дисертацію на тему “Основні фактори ефективності науково-технологічної та інноваційної політики в їх системній взаємодії”.

Саме питанням науково-технологічної та інноваційної політики, прогнозуванню науково-технологічного та інноваційного розвитку України О.С.Попович приділяє чимало сил та енергії. Зокрема, за його безпосередньої участі підготовлені актуальні зміни до Законів України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”, “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, “Про інноваційну діяльність”. Він обгрунту-

вав ідею про створення ієрархії науково-технологічних пріоритетів: стратегічних, які затверджує Верховна Рада України; середньострокових (строком на 3-5 років) загальнодержавного рівня, які визначає в рамках стратегічних пріоритетних напрямів Кабінет Міністрів України; середньострокових галузевого рівня, які визначаються і реалізуються міністерствами і відомствами; середньострокових регіональних загальнодержавного значення, які отримують часткову підтримку держави за ініціативою місцевих органів влади; середньострокових місцевого значення, які цілком відносяться до компетенції місцевих органів влади. Ця ідея має конструктивне значення для формування ефективної науково-технологічної політики. Привертають до себе увагу дослідження О.С.Поповича соціального капіталу науки, що особливо актуально в теперішній час.

О.С.Попович — вчений високої кваліфікації, нагороджений орденом “Знак Пошани” (1981), відзначений почесним званням “заслужений діяч науки і техніки України” (1999). Опублікував понад 130 наукових, науково-популярних та публіцистичних робіт у галузі фізики плазми, проблем інноваційного розвитку економіки, управління наукою, формування і реалізації науково-технологічної та інноваційної політики та історії науки, зокрема серед основних наукових праць виділяються такі: “Диффузія плазми в магнітному полі” (1979, з А.А.Гурінін та Л.Л.Пасічником), “Раціональне фінансування науки як передумова роз-

будови знаннєвого суспільства в Україні” (2004, з Б.А.Маліцьким, І.О.Булкінін, В.П.Соловйовим, І.Ю.Єгоровим, Т.В.Шокун), “Методичні рекомендації щодо проведення прогнозно-аналітичного дослідження в рамках Державної програми прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку України” (2004, з Б.А.Маліцьким, В.П.Соловйовим), “Науково-технологічна та інноваційна політика: основні механізми формування та реалізації” (2005), “Обґрунтування інноваційної моделі структурної перебудови економіки України” (2005, з Б.А.Маліцьким, В.П.Соловйовим, В.Я.Артемовою, І.Ю. Єгоровим), “Зведений прогноз науково-технологічного та інноваційного розвитку України на найближчі 5 років та наступне десятиліття” (2007, в складі групи авторів).

Як людину і керівника ювіляра вирізняють високі людські якості, почуття гумору та обов’язку, висока працездатність і цілеспрямованість, енергія та оптимізм, доброзичливість та вимогливість до себе та співробітників, здатність працювати в команді.

Наукову та організаційну діяльність О.С.Попович поєднує із педагогічною, адже культурна традиція продовжується завдяки передачі не певних видів знання, а певних видів людських рис, якщо нащадки не побачать цих рис, то культура п’яти тисячоліть впаде, навіть якщо буде далі передано і розвинуто її знання.

Колектив Центру бажає шановному ювіляру довгих літ, здоров’я, щастя та невпинного творчого польоту.

Колектив Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України

Редакційна рада та редколегія журналу “Наука та наукознавство”